

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

سیوطی

جلسه ۶۸

استاد: وافی یزدی

موضوع: نواسخ (افعال سه مفعولی)

نکته ۱:

اگر «رأی» و «علم» یک مفعولی باشند (فعل قلبی نباشند) و به باب «إفعال» بروند، دو مفعولی می شوند: آریت زیداً عمراً - أعلمت بشراً بکراً

نکته ۲:

«علم» غالباً با مشدد کردن عین الفعل (رفتن به باب تفعیل) دو مفعولی می شود، گرچه دو مفعولی شدن آن بوسیله باب «إفعال» نیز قیاسی است: و علم آدم الأسماء

شبهت های مفعول دوم «أری» و «أعلم» دو مفعولی، با مفعول دوم باب «کسا»:

۱- مفعول دوم، غیر از مفعول اول است: آریت زیداً الهلالاً

۲- جواز حذف مفعول دوم: آریت زیداً

۳- امتناع در الغاء

تفاوت مفعول دوم «أری» و «أعلم» دو مفعولی، با مفعول دوم باب «کسا»:

در مفعول دوم باب «کسا» تعلیق جایز نیست، به خلاف «أری» و «أعلم» که تعلیق آنها جایز است.

نکته ۳:

«تبا»، «أخبر»، «حدّث»، «أنبأ» و «خبر»، همانند «أری» می توانند سه مفعول بگیرند.